

Lietuvos
mokslo
taryba

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius, 2011

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS 2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

1. Institucijos pavadinimas

LIETUVOS MOKSLO TARYBA

2. Institucijos steigėjas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

3. Institucijos vadovas

Tarybos pirmininkas prof. habil. dr. EUGENIJUS BUTKUS

4. Ataskaitinis laikotarpis

2010 m. sausio 1 d. – 2010 m. gruodžio 31 d.

5. Institucijos veiklos pobūdis ir tikslai (pagal institucijos veiklą reglamentuojančius teisės aktus (nuostatus ir pan.))

5.1. Lietuvos mokslo tarybos veiklą reglamentuojanti įstatyminė bazė

Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) veiklos pagrindas – Lietuvos Respublikos (toliau – LR) mokslo ir studijų įstatymas (Žin., 2009, Nr. 54-2140), kuriuo Tarybai pavesta vykdyti funkcijas LR Seimo ir LR Vyriausybės patarėjo mokslo ir mokslininkų rengimo klausimais, dalyvauti įgyvendinant mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir kitas programas, įgyvendinti programinį ir konkursinį mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros darbų finansavimą, organizuoti Lietuvoje vykdomos mokslinės veiklos vertinimą. Ši paskirtis apibrėžta LR Seimo 2009 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. XI-625 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 153-6902) patvirtintais Tarybos nuostatais, kuriais Taryba vadovavosi 2010 m. Nuostatuose patikslinti Tarybos uždaviniai, naujos funkcijos ir įteisintas Mokslo fondas – padalinys, įgyvendinantis Tarybos sprendimus dėl mokslo programų ir mokslinių tyrimų projektų programinio konkursinio finansavimo ir atliekantis Tarybos administracinį, organizacinį ir informacinį darbą. Vadovaudamasi šiais nuostatais, Taryba 2010 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. VII–34 patvirtino naują Tarybos darbo reglamentą.

Septintosios (VII) kadencijos 29 Tarybos nariai paskirti LR Seimo 2008 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. X-1545 (Žin., 2008, Nr. 59-2205). 2010 m. prasidėjo Tarybos nuostatuose numatyta Tarybos narių rotacija, kuri baigėsi 2010 m. gruodžio 21 d. priimtu LR Seimo nutarimu

Nr. XI-1242 „Dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos narių paskyrimo“ pakeitimo“ (Žin., 2010, Nr. 153-7801). Įsigaliojus nutarimui, VII kadencijos Taryba 2011 m. darbą pradėjo atnaujintos sudėties: po pusę abiejų Tarybos komitetų narių atšaukus dėl rotacijos, į jų vietas penkerių metų kadencijai paskirta po penkis naujus narius, taip pat paskirti ir trys Tarybos valdybos nariai. Tokiu būdu užtikrintas sklandus veiklos tęstinumas bei jos atnaujinimas, padedantis Tarybai veikti ir siekti strateginiame veiklos plane iškeltų tikslų ir numatytų rezultatų.

5.2. Tarybos organizacinė struktūra

Taryboje yra valdyba ir du ekspertų komitetai: Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas ir Gamtos ir technikos mokslų komitetas. Iš viso Taryboje 29 nariai: 9 valdybos nariai ir po 10 narių kiekviename komitete. Tarybos komitetai turi teisę priimti sprendimus klausimais, susijusiais su jų kuruojamų mokslų sričių problemomis. Tarybos valdyba, kurios veikloje dalyvauja Tarybos pirmininkas, komitetų pirmininkai, mokslinis sekretorius, LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto teikimu paskirtas atstovas, Ministro pirmininko, Švietimo ir mokslo bei Finansų ministerijų, Lietuvos mokslų akademijos deleguoti atstovai, rengia posėdžių darbotvarkes, tvirtina komitetų siūlomas ekspertų grupes. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Tarybos valdyba 2010 m. dirbo ne visos sudėties. Pasikeitus LR Vyriausybei ir ministerijų bei Lietuvos mokslų akademijos vadovybėms, nauji nariai gana ilgai nebuvo paskirti. Kadangi 2010 m. viduryje prasidėjo Tarybos narių rotacijos procesas, valdybos sudėties pakeitimai buvo patvirtinti kartu su naujai paskirtais Tarybos komitetų nariais.

Taryba savo uždavinius vykdo rengdama ir svarstydamą rekomendacijas dėl mokslo politikos kryptių ir jų įgyvendinimo priemonių, dėl mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programinio ir konkursinio finansavimo plėtotės, dėl mokslininkų rengimo, mokslo ir studijų institucijų mokslinės veiklos vertinimo kriterijų ir kitais jos kompetencijos klausimais. Siūlymus Tarybai teikia jos komitetai, specializuotos darbo grupės, ekspertai, mokslo ir studijų ir valstybės valdymo institucijos.

Su Taryboje parengtais dokumentais ir jų projektais supažindinama Švietimo ir mokslo ministerija, mokslo ir studijų institucijos. Tarybos nutarimai skelbiami Tarybos tinklalapyje www.lmt.lt. Tinklalapyje informuojama apie rengiamus Tarybos plenarinius posėdžius, kurie yra atviri. Tarybos siūlymai ir rekomendacijos siunčiamos LR Seimui, Vyriausybei, Švietimo ir mokslo ministerijai, kitoms valstybės institucijoms. Ypač glaudžiai bendradarbiaujama su Švietimo ir mokslo ministerija.

Įgyvendinant Mokslo ir studijų įstatymą bei Tarybos nuostatus, 2010 m. užbaigta Tarybos administracijos pertvarka į Tarybos Mokslo fondą (toliau – Mokslo fondas), kurio funkcijos – įgyvendinti Tarybos priimtus sprendimus, parengti įvairių procedūrų taisykles, organizuoti

Tarybos veiklą, rengti dokumentus valstybės bei Europos Sąjungos struktūrinės paramos fondų lėšoms, skirtoms skatinti mokslo, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklai, administruoti. Mokslo fondo struktūra patvirtinta 2010 m. sausio 18 d. Tarybos valdybos nutarimu Nr. 7V-43. Mokslo fondą 2010 m. sudarė 2 departamentai (Mokslo politikos ir Mokslo finansavimo) ir 6 skyriai: Mokslo politikos, Tarptautinio bendradarbiavimo, Paramos tyrėjams, Mokslo programų, Finansų ir apskaitos, Teisės ir administravimo skyriai. Įgyvendinant Tarybos strateginius uždavinius, buvo plėtojama bei užtikrinama Mokslo fondo administracinė veikla, personalo kvalifikacijos kėlimas, tvarkoma finansinė apskaita, tobulinamas teisinis reglamentavimas.

Taryba 2010 m. vykdė keletą naujų įsipareigojimų, perimtų iš Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (toliau – MITA). 2010 m. II-jį pusmetį pradėta koordinuoti dalis Europos Sąjungos 7-osios bendrosios mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programos (toliau – 7BP) sričių, Jungtinė Baltijos mokslinių tyrimų programa BONUS ir Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje programa COST. Padidėjusių įsipareigojimų pagrindas – LR Vyriausybės nutarimas (2010 m. vasario 17 d., Nr. 162) bei Švietimo ir mokslo ministro 2010 m. gegužės 25 d. raštas Nr. SR-43-01-44. Veiklos įgyvendinimą sunkino tai, kad nauji įsipareigojimai buvo priimti antrojoje metų pusėje. Siekiant užtikrinti tarptautinių Lietuvos įsipareigojimų sklandų tęstinumą, nutarta sudaryti tarpinstitucinę koordinacinę tarybą: Taryba 2010 m. gruodį delegavo du atstovus į MITA ir Tarybos koordinacinę tarybą. Tarptautinių programų administravimą ir koordinavimą vykdo Tarybos Mokslo fondo Tarptautinio bendradarbiavimo skyrius.

Šiuo metu Tarybos Mokslo fonde yra 55 etatai, jų skaičius patvirtintas LR Seimo valdybos 2010 m. spalio 6 d. sprendimu Nr. SV-S-873 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos administracijos didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės piniginių fondų, pareigybių skaičiaus patvirtinimo“.

Tarybos Mokslo fonde įsteigtos 45 pareigybės, finansuojamos iš valstybės biudžeto asignavimų bei 10 pareigybių, finansuojamų iš Europos Sąjungos ir tarptautinės finansinės paramos techninės paramos lėšų.

Taryba 2010 m. lapkritį pakeitė logotipą (organizacijos ženklą), išlaikydama ankstesnio logotipo spalvą. Sukurtas kokybiškai (idėjine ir grafine prasme) naujas ženklas ir stiliaus knyga, siekiant tinkamai pristatyti Tarybos veiklą, atsižvelgiant į naujus Tarybos nuostatus, Tarybos vaidmenį Lietuvos ir tarptautinėje (Europos) mokslo erdvėje įgyvendinant mokslo politiką ir konkursinį finansavimą:

- reprezentuoti Tarybos veiklą ir padėti atpažinti bei identifikuoti Tarybą kaip vieną iš pagrindinių institucijų, padedančių formuoti bei įgyvendinti mokslo politiką;
- pristatyti Tarybą kaip šiuolaikinę instituciją, atstovaujančią vienai iš fundamentinių visuomenės veiklų – mokslui, bei puoselejančią jo galimybes atliepti laikmečio iššūkius;
- demonstruoti Tarybą kaip aukščiausiosios kompetencijos ekspertinę instituciją, turinčią aiškią Lietuvos mokslo viziją bei aktyviai padedančią plėtoti mokslo veiklą ir tarnaujančią visų visuomenės sričių pažangai;
- būti simboliu (atitikti) plačios, įvairios ir intelektualios publikos, kuri dalyvauja mokslo procese ir kelia aukštus kokybės ir žinių reikalavimus.

5.3. Patariamoji Tarybos veikla

2010 m. Taryba nuosekliai vykdė savo kaip patariamąsios institucijos Seimui ir Vyriausybei funkcijas.

5.3.1. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus institucija

Tokią instituciją numato LR mokslo ir studijų įstatymo 18 straipsnis. Taryba palaiko ir pritaria tokios institucijos sukūrimui. Taryba nuolat gauna kreipimusi dėl įvairių su akademinė etika susijusių klausimų, kurių nepavyksta išspręsti mokslo ir studijų institucijų viduje. 2009 m. buvo suburta Tarybos ekspertų grupė akademinės bendruomenės pranešimams apie mokslininkų intelektinių teisių ir akademinės etikos pažeidimus nagrinėti. Šią grupę 2011 m. pradžioje numatoma atnaujinti. Nagrinėjant konkrečius kreipimusis pagal savo kompetencijos sritis dalyvauja ir Tarybos komitetai, tačiau Taryba gali tik teikti siūlymus mokslo ir studijų institucijoms, Švietimo ir mokslo ministerijai. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus institucija ne tik nagrinėtų tokius pranešimus, bet ir turėtų teisę priimti sprendimus.

Akademinė, mokslinių tyrimų etika (angl. *research integrity*) yra svarbi sfera tarptautiniu mastu. Rengiamos tarptautinės konferencijos, keičiamasi gerąja patirtimi dėl veiksmingo intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo, nepalankių plagijavimui sąlygų sudarymo, neteisėto duomenų pasisavinimo, duomenų falsifikavimo ir pan. Panašios institucijos įsteigtos ne vienoje šalyje. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus instancijos sukūrimas prisidėtų siekiant mokslo ir studijų sistemos skaidrumo ir kokybės.

Vadovaudamasi savo nuostatais, Taryba 2010 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. VII-34 patvirtino naują Tarybos darbo reglamentą, kuriame taip pat nustatyta Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus atrankos tvarka. Atrankos tvarka buvo suderinta su Švietimo ir mokslo ministerija bei LR Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu.

5.3.2. Mokslo ir meno doktorantūrų procesai

2010 m. vykdydama LR mokslo ir studijų įstatyme numatyta doktorantūros įgyvendinimo tvarką, Taryba rengė Mokslo ir meno doktorantūrų nuostatus. Mokslininkų rengimo klausimais vyko intensyvios diskusijos su akademinė bendruomene.

2010 m. sausį Taryba Švietimo ir mokslo ministerijai pateikė parengtą Mokslo doktorantūros nuostatų projektą. Mokslo doktorantūros nuostatai patvirtinti 2010 m. gegužės 12 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 561 (Žin., 2010, Nr. 59-2900).

2010 m. Taryba parengė ir birželį pateikė Meno doktorantūros nuostatų projektą. Meno doktorantūros nuostatai patvirtinti LR Vyriausybės 2002 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. 2100 (LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. nutarimo Nr. 1263 redakcija).

Vykdydama meno ir mokslo doktorantūrų procesus reglamentuojančius LR Vyriausybės ir Švietimo ir mokslo ministerijos priimtus teisės aktus, Taryba parengė ir 2010 m. gruodį patvirtino Mokslo doktorantūros teisei įgyti prašymų vertinimo tvarkos aprašą (Tarybos 2010 m. gruodžio 6 d. nutarimas Nr. VII-53), Meno doktorantūros vertinimo kriterijų ir tvarkos aprašą (Tarybos 2010 m. gruodžio 6 d. nutarimas Nr. VII-54) bei Meno doktorantūros kokybės ir efektyvumo vertinimo tvarkos aprašą (Tarybos 2010 m. gruodžio 6 d. nutarimas Nr. VII-55).

5.3.3. Mokslo infrastruktūrų plėtra

Taryba daug dėmesio skyrė Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtrai. 2010 m. liepos 29 d. Tarybos valdyba nutarimu Nr. 7V-85 sudarė Tarybos komisiją mokslinių tyrimų infrastruktūrų klausimams spręsti.

Savo veiklą tęsė Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtros gairių (kelrodžio) rengimo darbo grupė, 2009 m. suformuota LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu. Veiklos tikslas – parengti Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtros gaires. Darbo grupę sudarė trys ekspertų pogrupiai (humanitariniai ir socialiniai; fiziniai ir technologiniai ir biomedicinos mokslai). Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtros gairės iš esmės parengtos per 2010 m.

Taryba, vadovaudamasi Švietimo ir mokslo ministerijos 2010 m. gegužės 24 d. raštu Nr. 43-01-R-3604 „Dėl dalyvavimo kuriant Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų konsorciumus“, kuriuo Tarybai suteikiami įgaliojimai atstovauti Lietuvos Respublikai formuojant Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų konsorciumus pagal Europos Sąjungos Tarybos reglamentą, 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. VII-40 nutarė dalyvauti kuriant šiuos humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimų infrastruktūrų konsorciumus: CESSDA (angl. *Council of European Social Science Data Archives*), CLARIN (angl. *Common Language Resources and Technology Infrastructure*), ESS (angl. *European Social Survey*).

2010 m. birželį Taryba kartu su Norvegijos, Vokietijos, Suomijos ir Olandijos atstovais pasirašė CESSDA Savitarpio supratimo memorandumą ir aktyviai įsitraukė į šio infrastruktūrų konsorciumo pasirengimą įsteigti juridinį asmenį (CESSDA-ERIC) ir 2011 m. I pusmetį pateikti paraišką Europos Komisijai. Iki 2010 m. pabaigos CESSDA Savitarpio supratimo memorandumą pasirašė 14 ES šalių narių.

2010 m. lapkritį Taryba kartu su dar 6 ES šalimis narėmis pasirašė ESS Savitarpio supratimo memorandumą, kuriuo pradėtas procesas analogiškas CESSDA-ERIC.

Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetas pasiūlė nacionalinių mokslo ir kitokių mokslinių tyrimų programų projektų įgyvendinamų metu sukauptus humanitarinių ir socialinių mokslų sričių empirinius duomenis pateikti duomenų archyvu, įrašytam į Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto patvirtintą empirinių duomenų archyvą, turinčių viešą prieigą, sąrašą. Į Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų komiteto patvirtintą viešą prieigą turinčių empirinių duomenų archyvų sąrašą įrašytas LiDA – Lietuvos humanitarinių ir socialinių mokslų duomenų archyvas (virtuali skaitmeninė empirinių HSM duomenų kaupimo, ilgalaikio saugojimo ir sklaidos infrastruktūra).

5.3.4. Pasirengimas 8BP ir kitos ERA veiklos

2010 m. dalyvauta Europos mokslinių tyrimų erdvės koordinavimo ir plėtros renginiuose, darbo grupėse, komisijose. BONUS, COST, 7-osios Bendrosios programos (toliau – 7BP) ir kitų tarptautinių programų nacionalinių atstovų funkcijų vykdymas ir nuolatinė informacijos apie tarptautines mokslinių tyrimų programas bei paskelbtus kvietimus teikti paraiškas sklaida (tinklapis, renginiai, individualios konsultacijos ir kt.) tiesiogiai prisidėjo formuojant šalies mokslo politiką ir skatinant dalyvavimą tarptautinėje mokslinių tyrimų erdvėje.

Vykdydama 7BP administravimą, Taryba ne tik skleidė informaciją apie programą, organizavo renginius, bet ir teikė siūlymus bei aktyviai dalyvavo rengiant Lietuvos poziciją dėl 7BP administravimo ir finansavimo taisyklių supaprastinimo, dėl 8-osios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos programos (toliau – 8BP) bei dėl Europos mokslinių tyrimų erdvėje (angliškas trumpinys ERA) naudojamų instrumentų.

7BP Kooperacijos veiklos 8-osios temos Socialinių ir humanitarinių mokslų programos komiteto veikla apėmė du įprastinius valstybių narių delegacijų susitikimus Briuselyje, vieną specialų tiriamąjį seminarą Florencijoje ir seminarą Siegburge prie Bonos, skirtą humanitarinių ir socialinių mokslų vietai ir vaidmeniui aptarti ir valstybių narių bendrai pozicijai suderinti rengiamoje 8BP.

Tarybos atstovai dalyvavo Europos mokslo fondo komitetų susirinkimuose, darbiniuose seminaruose ir kituose renginiuose, platino informaciją apie jo veiklą.

Siekdama tikslingai skleisti nacionaliniams atstovams teikiamą naujausią informaciją apie Tarybos koordinuojamas programas, Taryba pradėjo formuoti atstovų informacijai institucijose tinklą, apimančią Lietuvos mokslo ir studijų institucijas bei kitas tarptautinėmis mokslinių tyrimų programomis besidominčias įstaigas. Atstovai informacijai institucijose nuolat informuojami apie mokslinių tyrimų programų naujienas, kvietimus teikti paraiškas ir renginius, jie gautas naujienas toliau platina savo institucijose.

5.3.5. Komisija išaiškinimams dėl konkrečių paslaugų priskyrimo MTEP'ui

2009 m. rugpjūčio 31 d. Tarybos valdyba, atsižvelgusi tai, kad šiuo metu Lietuvos mokslo ir studijų sistemoje institucijos susiduria su sunkumais dėl konkrečios paslaugos neatsiejamumo nuo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros (toliau – MTEP) bei dėl Tarybos kaip ekspertinės bei konkursinį programinį finansavimą įgyvendinančios institucijos pobūdį, suformavo komisiją išaiškinimams dėl konkrečių paslaugų priskyrimo MTEP'ui teikti. 2010 m. komisija tęsė savo veiklą. Komisijos sudėtis atnaujinta 2010 m. gegužės 3 d. Tarybos valdybos nutarimu Nr. 7V-66.

5.3.6. Mokslinės veiklos vertinimo komisija

Vykdydama Tarybos funkcijas, apibrėžtas Mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 54-2140) 13 straipsnio 2 dalimi, 43 straipsnio 1 dalimi, 68 straipsnio 2 dalimi, 70 straipsnio 9 dalimi ir Tarybos nuostatų (Žin., 2009, Nr. 153-6902) 5 straipsnio 3 dalimi ir 6 straipsnio, 2 bei 6 dalimis, Tarybos valdyba 2010 m. kovo 1 d. nutarimu 7V-55 patvirtino Mokslinės veiklos vertinimo komisiją. Į Komisiją įtraukti atstovai iš Švietimo ir mokslo ministerijos, Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro ir Studijų kokybės ir vertinimo centro. Numatytos Komisijos veiklos gairės: parengti Lietuvoje vykdomos mokslinės veiklos vertinimo koncepciją, apimančią atitikties valstybės reikmėms ir institucijų misijoms, mokslo tarptautinio lygio, akademinės etikos ir valstybės lėšų naudojimo veiksmingumo aspektus.

5.3.7. Aukštųjų mokyklų vadovėlių kokybės vertinimo komisija

2010 m. Taryboje dirbo Aukštųjų mokyklų vadovėlių kokybės vertinimo komisija. Komisijos funkcijos buvo peržiūrėtos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-108 „Dėl Aukštųjų mokyklų vadovėlių kokybės vertinimo komisijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 12-487) patvirtintus naujus Aukštųjų mokyklų vadovėlių kokybės vertinimo komisijos nuostatus. Pagrindinė komisijos veikla – vadovėlių rankraščių ekspertinio vertinimo organizavimas ir išvadų dėl vadovėlio rankraščio kokybės teikimas bei vadovėlio žymos suteikimas. Aukštųjų mokyklų bendrųjų vadovėlių leidybai nebeskiriamas finansavimas.

Kadangi LR Seimo 2009 m. gruodžio 29 d. patvirtintuose Tarybos nuostatuose nebėra numatytos Tarybos veiklos aukštojo mokslo (studijų) srityje, Taryba siūlo peržiūrėti Aukštųjų mokyklų vadovėlių kokybės vertinimo komisijos nuostatus ir šią komisiją perduoti kitai institucijai.

5.3.8. Kita Tarybos ekspertinė–patariamoji veikla

Šalia jau nurodytų veiklų ir teiktų siūlymų, Taryba įvykdė ir kitus reikšmingus darbus.

Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl Vytauto Didžiojo universiteto statuto projekto bei vertinimo išvados dėl Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų srities teologijos krypties doktorantūros studijų programos.

Švietimo ir mokslo ministerijos prašymu, parengtas siūlymas dėl magistrantūros vietų skaičiaus paskirstymo 2010 m.

Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl Lietuvos teisės instituto galimybių tapti valstybės mokslo institutu, dėl viešųjų įstaigų – „Strateginės savivaldos instituto“ ir „Viešosios politikos ir vadybos instituto“ – pagrindinės veiklos sąsajų su moksliniais fundamentiniais ir taikomaisiais tyrimais iri eksperimentine (socialine, kultūrine) plėtra bei ekspertinės išvados dėl Higienos instituto.

Pateikti siūlymai dėl Lietuvos verslo ir mokslo plėtros, įsitraukiant į Europos kosmoso veiklą, gairių aprašo projekto.

Remiantis Švietimo ir mokslo ministerijos 2010 m. gegužės 3 d. raštu Nr. SR-43-01-39 „Dėl mokslinės veiklos įvertinimo“, parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl mokslinės veiklos įvertinimo lietuvių kilmės užsieniečiams.

2010 m. Taryba taip pat inicijavo viešą diskusiją dėl patentų svarbos vertinant Lietuvos mokslininkų bei mokslo studijų institucijų mokslinio darbo produkciją.

Tarybos paskirti atstovai dalyvavo įvairiose darbo grupėse. Pvz., Švietimo ir mokslo ministerijos darbo grupėje, mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) produkcijos naujai vertinimo metodikai parengti, LR ūkio ministerijos grupėje, rengusioje teisės akto projektą, kuriame nustatyta tyrimų pripažinimo moksliniais tyrimais tvarka ir tyrimų pirkimų kontrolės priemonės, bei teikusioje siūlymus dėl mokslo tiriamųjų darbų duomenų bazės, taip pat ekspertų grupėse Lietuvos mokslo tyrimų ir aukštojo mokslo sistemos ateities išžvalgai parengti.

Paskirti atstovai į programos „Žiliberas“ bendrą komitetą, į Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos „Moksliniai tyrimai ir vystymasis“ jungtinį Lietuvos–Šveicarijos atrankos komitetą, į darbo grupę, kuri vertins nevalstybinių mokslinių tyrimų institutų, siekiančių patekti į Švietimo ir mokslo institucijų registrą, į Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo priežiūros tarybos sudėtį, į Lietuvos periodinių mokslo leidinių priežiūros komisiją, į studijų programų apeliacinę komisiją, į užsienio šalių mokslo ir

studijų institucijų, vykdančių lituanistikos (baltistikos) studijas, 2010 m. projektų ir vertinimo atrankos komisiją, į Lietuvių kalbos programos koordinavimo tarybą, į Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo komisiją, į Lietuvos valstybinės Kazimiero Būgos stipendijos skyrimo komisiją

Taryba taip pat paskyrė atstovus į Lietuvos energetikos instituto, Gamtos tyrimų centro, Fizinių ir technologijos mokslų centro, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto, Lietuvių kalbos instituto, Lietuvos istorijos instituto, Lietuvos kultūros tyrimų instituto ir Lietuvos socialinių tyrimų centro mokslo priežiūros tarybas.

5.4. Programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros įgyvendinimas

2010 m. finansavimo apimtys programiniam konkursiniam mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros įgyvendinimui išaugo 11 kartų, palyginti su 2009 m.

Taryba tęsė darbus šiuolaikiniais reikalavimams atitinkančiai projektų paraiškų bei ataskaitų priėmimo ir vertinimo informacinei sistemai įdiegti ir funkcionavimui užtikrinti. Pagrindiniai 2010 m. priimti Tarybos dokumentai, lengvinantys bei unifikuojantys programinio konkursinio mokslinių tyrimų finansavimo įgyvendinimą – Mokslinių tyrimų projektų ir jų mokslinių ataskaitų ekspertinio vertinimo tvarkos aprašas (Tarybos 2010 m. gruodžio 6 d. nutarimas Nr. VII-52) bei Mokslinių tyrimų konkursinio finansavimo tvarkos aprašas (Tarybos 2010 m. spalio 25 d. nutarimas Nr. VII-50). 2010 m. Taryba patobulino konkrečių savo vykdomų mokslinių tyrimų programų bei paramos programų vykdymo tvarkos aprašus.

Apibendrinti programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros įgyvendinimo 2010 m. rezultatai pateikti lentelėje:

	Programinio konkursinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės kultūrinės) plėtros įgyvendinimo veiklos	2010 m. pateiktos paraiškos	2010 m. finansuotos paraiškos (įskaitant ankstesnius įsipareigojimus)	2010 m. skirtas finansavimas, tūkst. Lt
1.	Nacionalinės mokslo programos:			
1.1	<i>Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas</i>	76	29	1627
1.2	<i>Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui</i>	58	20	1282
1.3	<i>Lėtinės neinfekcinės ligos</i>	49	29	4264
1.4	<i>Ateities energetika</i>	27	10	4102
1.5	<i>Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis</i>	37	24	4452
2.	Plėtros programos:			
2.1	<i>Nacionalinė lituanistikos plėtros 2009-2015 metų programa</i>	236	111	3348

	2010 m. pateiktos paraiškos	2010 m. finansuotos paraiškos (įskaitant ankstesnius išsipareigojimus)	2010 m. skirtas finansavimas, tūkst. Lt
2.2		18	5140
2.3		8	2011
3. Kiti mokslinių tyrimų projektai:			
3.1		10	2546
3.2	556	148	9497
3.3	79	68	1935
3.4	58	52	201
3.5	22	22	493
4. Paramos ir stažuočių programos:			
4.1	93	46	173
4.2	645	330	683
4.3		17	720
4.4	166	105	645
4.5		49	173
Iš viso:	2102	1096	43292

5.4.1. Nacionalinės mokslo programos

Taryba įgyvendina programinį konkursinį mokslinių tyrimų finansavimo modelį, kurio viena iš pagrindinių įgyvendinimo priemonių yra Nacionalinės mokslo programos (toliau – NMP) – visuma mokslinių tyrimų ir jiems vykdyti būtinų metodų ir priemonių, sukuriančių sąlygas valstybei ir visuomenei spręsti strategiškai svarbias problemas. Programos skirtos Lietuvos mokslinam potencialui bei finansiniams ištekliams sutelkti ir naujiems konkursiniams moksliniams tyrimams inicijuoti bei jau vykdomiems koordinuoti. Siekiant užtikrinti didžiausios kompetencijos mokslinių tyrimų finansavimą ir skatinti Lietuvos mokslo konkurencingumą, programų įgyvendinimo priemonių vykdytojai atrenkami viešo konkurso būdu. Taryba savo veikloje vadovavosi 2008 m. liepos 16 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 731 „Dėl Nacionalinių mokslo programų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 85-3382), 2008 m. spalio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 980 „Dėl Nacionalinių mokslo programų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 116-4427) bei 2009 m. birželio 1 d. Tarybos nutarimu Nr. VII-16 patvirtintu NMP įgyvendinimo tvarkos aprašu.

Į NMP sąrašą įrašytos šešios programos: „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“, „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“, „Lėtinės neinfekcinės ligos“, „Ateities energetika“, „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ ir „Saugus ir sveikas maistas“.

2009 m. Taryba parengė NMP „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“. Programa patvirtinta 2010 m. sausio 5 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-7 (Žin., 2010, Nr. 4-170). 2010 m. Taryba sudarė ir patvirtino šios programos vykdymo grupę (Tarybos 2010 m. sausio 25 d. nutarimas Nr. VII-29), patvirtino programos detalų planą. 2010 m. paskelbti pirmieji kvietimai teikti paraiškas ir pradėti įgyvendinti atrinkti projektai.

2009 m. Taryba parengė NMP „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ (patvirtinta 2009 m. lapkričio 4 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 1424 (Žin. 2009, Nr.134-5843). Taryba sudarė ir patvirtino programos vykdymo grupę (Tarybos 2009 m. gruodžio 21 d. nutarimas Nr. VII-24), patvirtino programos detalų planą. 2010 m. paskelbti pirmieji kvietimai teikti paraiškas ir pradėti įgyvendinti atrinkti projektai. Siekiant harmonizuoti Nacionalinių mokslo programų valdymo schemą, LR Vyriausybė 2010 m. lapkričio 3 d. nutarimu Nr. 1553 „Dėl LR Vyriausybės 2009 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1424 „Dėl Nacionalinės mokslo programos „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (Žin., 2010, Nr. 130-6645) pavedė Švietimo ir mokslo ministerijai iki 2010 m. gruodžio 31 d. patvirtinti NMP „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ ir užtikrinti, kad šios programos priemonės būtų tęstinės ir būtų pasiekti joje numatyti rezultatai. Švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgdamas į Tarybos 2010 m. birželio 28 d. teikimą Nr.4S-477 bei 2010 m. lapkričio 23 d. teikimą 4S-904, 2010 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. V-2334 patvirtino NMP „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ ir pasiūlė Tarybai, apibendrinus programos vykdymo rezultatus, iki 2011 m. rugsėjo 1 d. Švietimo ir mokslo ministerijai pateikti siūlymus dėl šios programos patikslinimo. Šis įsakymas įsigaliojo 2011 m. sausio 1 dieną.

2010 m. Taryba parengė ir pateikė Švietimo ir mokslo ministerijai tvirtinti tris programas:

1) NMP „Lėtinės neinfekcinės ligos“ (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 19d. įsakymu Nr. V-952 (Žin., 2010, Nr. 75-3851));

2) NMP „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-951 (Žin., 2010, Nr. 75-3849));

3) NMP „Ateities energetika“ (patvirtinta švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 19d. įsakymu Nr. V-950 (Žin., 2010, Nr. 75-3847)).

2010 m. birželio mėnesį sudarytos ir patvirtintos šių trijų programų vykdymo grupės (Tarybos 2010 m. birželio 21 d. nutarimai Nr. VII-42, Nr. VII-43 ir Nr. VII-44). III 2010 m. ketvirtį programos pradėtos vykdyti.

2010 m. II pusmetį, glaudžiai bendradarbiaujant su Žemės ūkio ministerija, pradėta rengti šeštoji NMP – „Saugus ir sveikas maistas“, kurią numatoma užbaigti rengti ir pateikti tvirtinti Švietimo ir mokslo ministerijai 2011 m. I ketvirtį.

Pasinaudodama NMP rengimo bei vykdymo metu įgyta patirtimi, 2010 m. Taryba pateikė Švietimo ir mokslo ministerijai siūlymus dėl galiojančių Nacionalinių mokslo programų nuostatų pataisų.

2010 m. pradėjus vykdyti 5 NMP, iš viso Taryba administravo 112 konkurso būdu atrinktų NMP projektų.

5.4.1.1. Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas

NMP „Valstybė ir tauta: paveldas ir tapatumas“ tikslas – suformuluoti bendrąją teorinę socialinio ir kultūrinio tapatumo koncepciją, iširti ir įvertinti konkrečių tapatumo formų raidą paveldo, šiuolaikinio tapatumo būklės ir šiuolaikinio pasaulio iššūkių poveikio aspektais. Programos tikslui pasiekti numatyti šie uždaviniai:

1. Fundamentiniai tapatumo prielaidų, jo sampratos ir raiškos formų bei raidos ir Lietuvos visuomenės socialinio ir kultūrinio tapatumo formų, jų raidos ir perspektyvų tyrimai;
2. Istorinės atminties diskurso, istorinės LDK atminties ir modernaus XIX-XX a. tautinio tapatumo formavimosi, sovietmečio atminties ir jos valdymo, išėivijos atminties, savimonės ir išsaugoto tapatumo tyrimai;
3. Kultūros paveldo ir visuomenės sąveikos tyrimai bei paveldo ir tapatumo tyrimams būtinos infrastruktūros sukūrimas;
4. Įvairių (tarp jų – naujų) šiuolaikinio pasaulio iššūkių – globalizacijos, sekuliarizacijos ir kitų – poveikio tapatumui pobūdžio, poveikio valstybei, kalbai ir kultūrai tyrimai;
5. Lituanistinio paveldo ir tapatumo vieningos informacinės infrastruktūros koncepcijos parengimas.

2010 m. paskelbti trys kvietimai teikti paraiškas. Iš viso gautos 76 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 29 projektus. Jiems įgyvendinti 2010 m. paskirta 1627,3 tūkst. Lt.

5.4.1.2. Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui

NMP „Socialiniai iššūkiai nacionaliniam saugumui“ tikslas – atskleisti grėsmę nacionaliniam saugumui keliančių socialinių reiškinių prigimtį, turinį, mastą, tendencijas, parengti strateginius sprendimus ir numatyti uždavinius ir rekomendacijas tokioms grėsmėms įveikti. Programos tikslui pasiekti numatyta atlikti:

1. šalies demografinės raidos tyrimus;
2. šalies žmogiškųjų išteklių, darbo rinkos politikos ir užimtumo tyrimus;
3. socialinės gerovės tyrimus;
4. grėsmę asmens ir visuomenės saugumui keliančių kriminogeninių procesų tyrimus;
5. atlikti psichosocialinių sąveikų ir subjektyvios gerovės tyrimus.

2010 m. buvo paskelbti trys kvietimai teikti paraiškas. Iš viso gautos 58 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 20 projektų, o jiems įgyvendinti 2010 m. paskirta 1282,4 tūkst. Lt.

5.4.1.3. Lėtinės neinfekcinės ligos

Nacionalinės mokslo programos „Lėtinės neinfekcinės ligos“ tikslas – gauti naujų mokslo žinių, reikalingų sergamumui, ligotumui, mirtingumui ir neįgalumui nuo Lietuvos gyventojams aktualiausių lėtinių neinfekcinių ligų (širdies ir kraujagyslių ligos, piktybiniai navikai, cukrinis diabetas, neurodegeneracinės, alergijos ir autoimuninės ligos, psichikos ir elgesio sutrikimai; toliau – LNL) mažinti, parengti šių ligų profilaktikos strateginius principus, sukurti tobulesnius jų prevencijos ir diagnostikos metodus. Programos tikslui pasiekti numatyti šie uždaviniai:

1. Nustatyti socialinių, ekonominių, gyvenamosios ir biologinių veiksnių pokyčių reikšmę Lietuvos gyventojų sveikatos netolygumams, rizikai sirgti LNL ir mokliškai pagrįsti šių ligų profilaktikos ir kontrolės strateginius principus.
2. Išplėtoti visuminės analizės, molekulinę žymenų ir neinvazinio vaizdinimo metodus LNL prevencijai ir ankstyvai diagnostikai.

2010 m. paskelbtas vienas kvietimas teikti paraiškas. Iš viso gautos 49 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 29 projektus. Jiems įgyvendinti 2010 m. skirta 4263,7 tūkst. Lt.

5.4.1.4. Ateities energetika

NMP „Ateities energetika“ tikslas – išspręsti aktualiausias mokslines Lietuvos energetinio saugumo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir ateities energijos gamybos bei tiekimo

technologijų tobulinimo ir optimalaus taikymo Lietuvos energetikoje problemas. Programos tikslui pasiekti numatyti uždaviniai:

1. Lietuvos energetinio saugumo bei plėtros modelių kūrimas ir tyrimas;
2. Ateities energijos gamybos, tiekimo ir efektyvaus vartojimo mokslinės bazės kūrimas.

2010 m. paskelbtas vienas kvietimas teikti paraiškas. Iš viso gautos 27 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 10 projektų, jiems įgyvendinti 2010 m. paskirta 4101,6 tūkst. Lt.

5.4.1.5. Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis

NMP „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“, tikslai – gauti naujų mokslo žinių apie šiuolaikinių ir praeities biologinių invazijų įtaką biologinių sistemų struktūrai, funkcionavimui ir evoliucijai, siekiant išaiškinti fundamentinius ekosistemų ir jų komponentų prisitaikymo dėsningumus globalios kaitos sąlygomis; kompleksiskai įvertinti ekosistemų būklę, biologinę įvairovę ir išteklių pokyčius globalių biologinių invazijų ir rūšių arealų kaitos sąlygomis, numatyti prisitaikymo ir poveikio švelninimo būdus bei priemones. Programoje numatyti trys tyrimų uždaviniai:

1. Pagal biogeocheminius indikatorius iširti paleoaplinkos sąlygų kaitos etapus ir jų santykį su globaliai fiksuojamais svyravimais kvartere, nustatant paleoaplinkos veiksnių įtaką rūšių invazijų (ekspansijų) ir adaptacijos dėsningumams;
2. Ištirti svetimkraščių rūšių invazyvumą, jų evoliucinius (genominius) pokyčius ir adaptaciją naujose arealo teritorijose, parengiant biologinių invazijų vertinimo, prognozavimo ir valdymo globalios kaitos sąlygomis rekomendacijas;
3. Nustatyti vietinių rūšių pažeidžiamumą ir adaptaciją biologinių invazijų ir kitų globalių pokyčių sąlygomis, invazijų ir rūšių arealų kaitos ekologinę įtaką ir socialines ekonomines pasekmes esamai biologinei įvairovei, bendrijų ir ekosistemų struktūrinei organizacijai, funkcionavimui ir kaitai.

2010 m. paskelbtas vienas kvietimas teikti paraiškas. Iš viso gautos 37 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 24 projektus, jiems įgyvendinti 2010 m. paskirta 4451,6 tūkst. Lt.

5.4.2. Plėtros programos

Taryba tęsė įsipareigojimus, perimtus iš buvusio Valstybinio mokslo ir studijų fondo. Sudarytos ir patvirtintos Aukštųjų technologijų ir Pramoninės biotechnologijos plėtros programų

tarybos, tuo užtikrinant sėkmingą šių programų tęstinumą. Iš viso 2010 m. administruotas 161 lituanistikos, pramoninės biotechnologijos ir aukštųjų technologijų plėtros programų projektas.

5.4.2.1. Nacionalinė lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programa

Nacionalinė lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programa – pirmoji programa, per kurią 2009 m. Taryba pradėjo įgyvendinti programinį ir konkursinį mokslinių tyrimų finansavimą. 2010 m. vyko projektų paraiškų priėmimas pagal keturias programos priemones (moksliniai tyrimai; svarbiausių lituanistikos mokslinių tyrimų sintetinių veikalų ir fundamentinių lituanistikos šaltinių parengimas ir leidyba; monografijų, tęstinių mokslo studijų rengimas ir leidyba; tarptautinių lituanistikos mokslo renginių rėmimas).

Įvertintos „Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 m. programos“ 2009 m. 1-ojo kvietimo ataskaitos (baigiamosios ir metinės). 2010 m. paskelbti du kvietimai teikti paraiškas. Iš viso gautos 236 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta finansuoti 111 projektų. Jiems įgyvendinti 2010 m. paskirta 3347,6 tūkst. Lt.

Daugiau apie šią programą žr. ataskaitos priede (Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos vykdymo grupės 2010 metų ataskaita).

5.4.2.2. Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa

Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programa patvirtinta LR Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1048 (Žin., 2006, Nr. 114-4356). Šios programos tikslas – padėti plėtoti Lietuvoje jau esamas aukštųjų technologijų gamybos kryptis, perspektyvias pasaulio mastu ir turinčias mokslinį potencialą, kuris įgalina gaminti produktus, konkurencingus pasaulio rinkoje. Programos tikslui pasiekti numatyti uždaviniai – plėtoti:

1. Biotechnologijos krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus;
2. Mechatronikos krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus;
3. Lazerių technologijų krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus;
4. Informacinių technologijų krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus;
5. Nanotechnologijų ir elektronikos krypties mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus.

2007–2009 m. šią programą administravo Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, o nuo 2010 m. – Taryba. 2010 m. buvo įvertintos 44 baigiamosios ir metinės projektų ataskaitos. 2010 m. buvo tęsiama 18 projektų, jiems paskirta 5139,8 tūkst. Lt.

5.4.2.3. Pramoninės biotechnologijos plėtros Lietuvoje 2007–2010 metų programa

Pramoninės biotechnologijos plėtros 2007–2010 m. programa patvirtinta LR Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1050 (Žin., 2006, Nr. 114-4359). Šios programos tikslas – mažinti Lietuvos priklausomybę nuo importuojamų neatsinaujinančiųjų žaliavų, tokiu būdu efektyviau naudoti turimus žemės ūkio ir miškų išteklius, mažinti aplinkos taršą ir šiltnamio efektą, plėtoti moderniąsias technologijas. Programos tikslui pasiekti numatyti uždaviniai:

1. Kurti cheminių medžiagų gavimo iš biomasės technologijas;
2. Kurti biotechnologinius produktus ir biodiagnostinius metodus pramonei, žemės ūkiui ir sveikatos apsaugai;
3. Kurti biokatalizatorius ir biotechnologinius procesus ir jų ieškoti;
4. Efektyviau naudoti vietines žaliavas, tinkamas pramonei biotechnologijai, ir kurti naujus biomasės šaltinius.

2007–2009 m. šią programą administravo Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, nuo 2010 m. – Taryba. 2010 m. įvertintos 23 baigiamosios ir metinės projektų ataskaitos. Buvo tęsiami 8 projektai, jiems paskirta 2010,6 tūkst. Lt.

5.4.3. Kiti mokslinių tyrimų projektai

5.4.3.1. Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių (2007–2010) projektai

LR Vyriausybė 2007 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 166 (Žin., 2007, Nr. 21-766) patvirtino prioritetines Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros 2007–2010 m. kryptis:

1. Moksliniai tyrimai žmogaus gyvenimo kokybei užtikrinti:
 - 1.1 Genomika ir biotechnologijos sveikatai ir žemės ūkiui;
 - 1.2 Geros kokybės, saugaus ir ekologiško maisto technologijos;
 - 1.3 Ekosistemų ir klimato pokyčiai.
2. Moksliniai tyrimai, skirti žinių visuomenei kurti:
 - 2.1 Informacinės visuomenės technologijos;
 - 2.2 Piliečiai ir valdymas žinių visuomenėje;
 - 2.3 Tautinio identiteto išsaugojimas globalizacijos sąlygomis.
3. Moksliniai tyrimai, skirti nanotechnologijoms kurti:
 - 3.1 Nanomokslas;
 - 3.2 Nanotechnologijos;
 - 3.3 Daugiafunkčių nanostruktūrinių medžiagų kūrimas.

4. Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra, skirti branduolinės saugos, eksploatuojant Ignalinos atominę elektrinę ir nutraukiant jos eksploatavimą, bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo uždaviniams spręsti.

2007–2009 m. šiuos projektus administravo Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, nuo 2010 m. – Taryba. 2010 m. įvertintos 32 Prioritetinių Lietuvos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptių projektų baigiamosios ir metinės ataskaitos. Buvo tęsiama 10 projektų, jiems paskirta 2546 tūkst. Lt.

5.4.3.2. Mokslininkų iniciatyva parengti projektai ir projektai, vykdomi pagal tarptautines programas (papildomas finansavimas, kai tai numatyta)

Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo perimtų mokslininkų iniciatyva vykdytų humanitarinių ir socialinių mokslų sričių mokslinių tyrimų baigiamųjų ataskaitų (iš viso 21 baigiamoji ataskaita) bei vykdytų gamtos ir technikos mokslų sričių mokslinių tyrimų baigiamųjų ataskaitų (iš viso 88 baigiamosios ataskaitos).

Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl 2010 m. mokslininkų iniciatyva pateiktų socialinių (iš 72 paraiškų rekomenduota finansuoti 23) mokslų srities projektų paraiškų, humanitarinių (iš 37 paraiškų rekomenduota finansuoti 16) mokslų srities projektų paraiškų ir gamtos ir technikos (iš 447 paraiškų rekomenduota finansuoti 96) mokslų sričių projektų paraiškų.

Iš viso 2010 m. vykdyti 148 mokslininkų iniciatyva parengti projektai ir jiems paskirta 9496,9 tūkst. Lt.

5.4.3.3. Projektai, vykdomi pagal dvišales (trišales) valstybines sutartis

Taryba tęsė įsipareigojimus pagal dvišales ir daugiašales sutartis perimtus iš buvusio Valstybinio mokslo ir studijų fondo. Iš viso 2010 m. administruoti 68 moksliniai projektai pagal dvišales ir daugiašales sutartis, jiems vykdyti paskirta 1935 tūkst. Lt.

Įvertintos projektų vykdymo 2009 m. ataskaitos pagal dvišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje Lietuvos ir Prancūzijos integruotos veiklos programą „Žiliberas“ (10 ataskaitų) ekspertinis vertinimas. Parengtos 2010 m. kvietimui pateiktų projektų ekspertizės. Iš viso gautos 24 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo buvo nuspręsta nuo 2011 m. finansuoti 10 projektų.

Įvertintos projektų vykdymo 2009 m. ataskaitos pagal Lietuvos ir Ukrainos dvišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje programą (17 mokslinių tyrimų finansavimo ataskaitų).

Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl 2010 m. pateiktų paraiškų pagal Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano) trišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų programą. Iš viso gauta 21 paraiška. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta nuo 2011 m. finansuoti 4 projektus.

Pradėta vykdyti nauja veikla pagal Lietuvos–Baltarusijos dvišalio bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje programą (2011–2012 m.). Parengtos ekspertinio vertinimo išvados dėl 2010 m. konkursui pateiktų projektų paraiškų. Iš viso gautos 34 paraiškos. Po ekspertinio vertinimo nuspręsta nuo 2011 m. finansuoti 20 projektų.

5.4.3.4. COST veiklos

Europos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje programa COST buvo perimta iš Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros (MITA). Taryba tapo COST koordinuojanti ir finansuojanti institucija Lietuvoje ir pradėjo vykdyti nacionalinio COST koordinatoriaus funkcijas. Tai suteikia teisę dalyvauti COST aukšto lygio pareigūnų posėdžiuose (programos valdyme). Siekdama organizuoti Lietuvos atstovų dalyvavimą COST programoje, 2010 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. VII–46 Taryba patvirtino „Lietuvos atstovų dalyvavimo COST programoje tvarkos aprašus“ (Žin., 2010, Nr. 112-5730).

2010 m. gruodžio mėn. Tarybos atstovas, vykdamas nacionalinio COST programos koordinatoriaus funkcijas, dalyvavo 180-ajame COST aukšto lygio pareigūnų posėdyje, kuriame buvo tvirtinamos naujos COST programos veiklos. 2010 m. Taryba paskelbė nuolatinį tęstinį kvietimą teikti paraiškas dėl dalyvavimo COST programoje. Taip pat buvo paskelbtas kvietimas teikti finansines COST programos paraiškas. Paraiškoms priimti buvo parengta COST programos elektroninė paraiškų priėmimo ir administracinio bei ekspertinio vertinimo sistema. Iš viso buvo gautos 58 finansinės paraiškos; atlikus ekspertinį vertinimą nutarta finansuoti 52 pareiškėjus, kuriems paskirta 201 tūkst. Lt.

5.4.3.5. 7BP projektų PVM kompensavimas

Iš MITA perėmus dalies 7BP sričių administravimą, Tarybos darbuotojai buvo paskirti nacionaliniais 7BP sričių atstovais ir pradėjo vykdyti susijusias funkcijas. Taryba pradėjo administruoti šias 7PB sritis:

- specifinės programos „Bendradarbiavimas“ sritis „Aplinka (įskaitant klimato kaitą)“ ir „Socioekonominiai ir humanitariniai mokslai“;
- specifinės programos „Pajėgumai“ sritis „Mokslinių tyrimų infrastruktūros“, „Mokslinių tyrimų potencialas“, „Mokslas visuomenėje“, „Parama nuosekliai mokslinių tyrimų politikai formuoti“, „Tarptautinis bendradarbiavimas“;
- specifinę programą „Žmonės“;

- specifinę programą „Idėjos“;
- Jungtinio tyrimų centro veiklą.

Kartu su MITA Taryba dalyvauja ir 7BP specifinės programos „Bendradarbiavimas“ sričių „Sveikata“ ir „Maistas, žemės ūkis ir žuvininkystė bei biotechnologijos“ administravime.

Siekiant užtikrinti palankias dalyvavimo 7BP projektuose sąlygas, parengtas ir patvirtintas „Projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos bendrųjų mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programų, pridėtinės vertės mokesčio dydžio išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašas“ (Tarybos 2010 m. rugsėjo 15 d. nutarimas Nr. VII-47; Žin., 2010, Nr.112-5731).

7BP programos dalyvius finansuoja Europos Komisija, tačiau pagal nustatytas 7BP dalyvavimo taisykles, projektų metu sumokėtas pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM) yra netinkamos išlaidos, ir Europos Komisija jų nekompensuoja. Siekiant Lietuvos mokslininkams ir tyrėjams sudaryti kuo palankesnes dalyvauti 7BP sąlygas, Taryba 2010 m. rugsėjo 29 d. paskelbė kvietimą, pagal kurį BP projektus vykdančios institucijos galėjo pateikti dokumentus PVM išlaidoms apmokėti. Lėšos apmokėti PVM dydžio išlaidas buvo skiriamos vadovaujantis Tarybos 2010 m. rugsėjo 15 d. priimtu nutarimu Nr. VII-47 „Dėl projektų finansuojamų iš Europos Sąjungos bendrųjų mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos programų pridėtinės vertės mokesčio dydžio išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 112-5731). Iš viso 22 pareiškėjams paskirta 493,307 tūkst. Lt. 2010 m. 7BP programose buvo 12 naujų Lietuvos dalyvių (iš viso 84 dalyviai).

5.4.3.6. Kiti mokslinių tyrimų ir plėtros finansavimo instrumentai

Taryba, vadovaudamasi Švietimo ir mokslo ministerijos 2010 m. gegužės 24 d. raštu Nr. 43-01-R-3604, kuriuo Tarybai suteikiami įgaliojimai atstovauti Lietuvos Respublikai formuojant Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų konsorciumus pagal Europos Sąjungos Tarybos reglamentą, ir Švietimo ir mokslo ministerijos 2010 m. spalio 20 d. raštu Nr. SR-43-01-91 „Dėl Humanitarinių ir socialinių mokslų mokslinių tyrimų infrastruktūrų aprašo ir galimybių studijos“ bei siekdama efektyviai ir racionaliai naudoti valstybės biudžeto asignavimus, skirtus šalies mokslo ir studijų plėtrai, 2010 m. spalį pavedė Humanitarinių ir socialinių mokslų komitetui aprobuoti kvietimą teikti paraiškas ribotos trukmės paramos konkursui „Įsijungimo į Europos mokslinių tyrimų erdvės konsorciumus skatinimas“ bei įvertinti kvietimo metu gautas paraiškas ir jų ataskaitas. Parengtos ekspertinės išvados dėl paraiškų, pateiktų šiam paramos konkursui (paraiškas pateikė Lietuvių kalbos institutas, Lietuvių kultūros tyrimų institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Lietuvos istorijos institutas, Lietuvos socialinių tyrimų centras).

Taip pat pavesta Gamtos ir technikos mokslų komitetui aprobuoti kvietimą teikti paraiškas ribotos trukmės paramos konkursui „Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų išplėstinių projektų aprašų parengimas“ ir įvertinti kvietimo metu gautas paraiškas bei jų ataskaitas. Įvertinta 13 patiktų paraiškų.

5.4.4. Paramos ir stažuočių programos

5.4.4.1. Parama akademinėms asociacijoms

Taryba, vadovaudamasi LR mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 54-2140) 66 straipsniu ir Tarybos nuostatais, patvirtintais LR Seimo 2009 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. XI-625 (Žin., 2009, Nr. 153-6902) remia studentų sąjungų ir organizacijų, dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijų, studentų mokslinių draugijų ir kitų asociacijų (toliau – akademinės asociacijos) veiklą. Šiai veiklai administruoti 2010 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. VII-35 Taryba patvirtino Paramos akademinėms asociacijoms skyrimo tvarkos aprašą. Remiantis patvirtintu aprašu, sudaryta komisija paraiškoms vertinti ir sprendimams priimti dėl paramos skyrimo.

Paramos akademinėms asociacijoms tikslas – skatinti jų veiklą, susijusią su mokslo ir studijų sistemai keliamais tikslais, dalyvavimą keliant ir svarstant mokslo ir studijų plėtrai svarbias problemas ir ieškant racionaliausių būdų joms išspręsti.

2010 m. paskelbti 2 kvietimai teikti paraiškas. Iš viso gautos 93 paraiškos. 2010 m. buvo remiami 46 akademinėms asociacijoms projektai, iš viso jiems vykdyti paskirta 172,668 tūkst. Lt.

5.4.4.2. Parama mokslinėms išvykoms

Vadovaudamasi Mokslo ir studijų įstatymo 77 straipsnio 9 dalimi, Taryba parengė ir 2010 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. VII-31 patvirtino Paramos dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinėms stažuotėms, dalyvavimui mokslinėse konferencijose užsienyje ir dėstymui užsienio mokslinėse institucijose skyrimo tvarkos aprašą. Remiantis aprašu, sudaryta komisija prašymams vertinti ir sprendimams priimti dėl paramos skyrimo.

Paramos mokslinėms išvykoms tikslas – skatinti tyrėjus kelti mokslinę kvalifikaciją, didinti tyrėjų tarptautinį mobilumą, remti Lietuvos mokslinių tyrimų rezultatų tarptautinę sklaidą.

Kvietimas teikti prašymus paskelbtas vasarį, prašymus buvo galima teikti iki spalio pabaigos. Komisija gautus prašymus vertino kas du mėnesius. Iš viso gauti 645 prašymai. Parama paskirta 330 tyrėjų, iš viso paramai paskirta 683,139 tūkst. Lt.

5.4.4.3. Mokslininkų stažuočių programa

Mokslininkų stažuočių programa vykdoma vadovaujantis LR Vyriausybės 2006 m. lapkričio 21 d. nutarimu Nr. 1153 „Dėl Kvalifikacinių mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimų, skyrimo į šias pareigas ir mokslininkų stažuočių finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 127-4835). 2007–2009 m. šią programą administravo Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas, nuo 2010 m. – Taryba. 2010 m. įvertintos 8 mokslininkų stažuočių baigiamosios ataskaitos. Remiantis Tarybos valdybos 2010 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 7V-45, 2010 m. buvo tęsiama 17 stažuočių, joms paskirta 720 197 Lt. 2010 m. birželį buvo pateiktos ir teigiamai įvertintos dar 9 baigiamosios mokslininkų stažuočių ataskaitos.

5.4.4.4. Parama mokslo renginiams

Taryba parengė ir 2010 m. kovo 29 d. d. nutarimu Nr. VII-36 patvirtino Paramos mokslo renginiams skyrimo tvarkos aprašą. Remiantis aprašu, sudaryta komisija paraiškoms vertinti ir sprendimams priimti dėl paramos skyrimo.

Paramos mokslo renginiams tikslas – skatinti Lietuvos mokslo plėtrą, tarptautinius mokslinius ryšius. Tarybos remiami mokslo renginiai turi nagrinėti aktualias mokslo problemas, skleisti naujausias mokslines idėjas, skatinti jų pritaikymą praktikoje ir socialinę kultūrinę plėtrą.

2010 m. buvo paskelbti 3 kvietimai teikti paraiškas paramai mokslo renginiams gauti. Kvietimų metu pateiktos 166 paraiškos šiai paramai gauti. Parama paskirta 105 mokslo renginiams, iš viso paramai paskirta 644,9 tūkst. Lt.

5.4.4.5. Parama mokslo kūrinių rengimui

Ši veikla perimta iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo. 2010 m. Taryba parėmė 49 mokslo kūrinių rengimą. Iš autorių priimti 49 mokslo kūrinių rankraščiai ir 6 pataisyti mokslo kūrinių rankraščiai, kuriuos įvertino ekspertai. Autoriams išmokėta 173,4 tūkst. Lt. 32 mokslo kūrinių rankraščiai pripažinti publikuotiniais.

5.4.4.6. Tarybos atstovų dalyvavimas ES darbo grupėse

Taryba 2010 m. pradėjo finansuoti atstovų veiklą įvairiose Europos Sąjungos ir kitose tarptautinėse darbo grupėse, komitetuose, komisijose ir pan., vadovaudamasi Tarybos valdybos 2010 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 7V-80 patvirtintais Tarybos atstovų delegavimo į tarptautines darbo grupes, susijusias su moksliniais tyrimais ir eksperimentine plėtra, nuostatais.

Buvo paskirti atstovai į:

- EuroVOL (angl. *Ecology of Plant Volatiles, from Molecules to the Globe*) komitetą;
- Europos medicinos tyrimų taryba;

- UNESCO Žmogus ir biosferos tarybą (MAB);
- Gyvybės, žemės ir mokslo apie aplinką komiteto (LESC);
- Mokslinių ir technologinių tyrimų komiteto (CREST) Bendrojo programavimo grupę;
- į Europos Sąjungos Jungtinio Programavimo 2009 m. patvirtintos iniciatyvos „Kultūra ir paveldas“ darbo grupę ir kt.

2010 m. buvo sudarytos 5 trišalės sutartys dėl Tarybos atstovų veiklos įvairiose Europos Sąjungos ir kitose tarptautinėse darbo grupėse, komitetuose, komisijose ir pan. finansavimo, įskaitant atstovavimą Europos mokslo fondo nuolatiniame socialinių mokslų komitete (ESF SCSS), Europos humanitarinių ir socialinių mokslų tyrimų infrastruktūrų konsorciуме (CESSDA), Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos dvišalės bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje bei dvišalio bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje, Lietuvos ir Prancūzijos integruotos veiklos programos „Žiliberas“ bendrame komitete. Pagal šias sutartis iš viso 2010 m. išmokėta 13,401 tūkst Lt.

5.5. Tarptautinis bendradarbiavimas

Taryba tapo visateise Europos mokslo fondo (angl. *European Science Foundation*, ESF) nare. 2010 m. lapkričio 19 d. vykusioje generalinėje asamblėjoje Taryba priimta į šio fondo narius, nors dalyvavo fondo veikloje jau nuo 2009 m. pabaigos. Dalyvaudama vienos įtakingiausių akademinį mokslą Europos Sąjungoje (toliau – ES) koordinuojančių institucijų veikloje, Lietuva gali tikslingiau plėtoti mokslinius tyrimus bendrojoje Europos tyrimų erdvėje. Europos mokslo fondas šiuo metu jungia 79 Europos mokslo institucijas bei organizacijas iš daugiau nei 30 šalių. Europos mokslo fondas įkurtas 1974 m., siekiant skatinti bei remti aukšto lygio mokslo plėtrą Europoje. Fondas yra viena įtakingiausių institucijų ES, koordinuoja bendrus mokslinius tyrimus, remia tarptautines mokslines konferencijas ir metodologinius seminarus, rengiamus įvairiose šalyse, talkina vykdant tarptautinę ekspertizę, finansuoja mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programas bei projektus. Fondą sudaro nuolatiniai mokslų komitetai, kuriuose dirba Lietuvos deleguoti aukščiausios kompetencijos mokslininkai. Tai užtikrina aktualiausių mokslo klausimų formulavimą ir strateginių uždavinių numatymą. Fondas koordinuoja projektų vertinimą, o lėšas jų įgyvendinimui skiria šalių narių finansuojančios institucijos. Narystė teikia šalies mokslininkams daugiau galimybių plėtoti tarptautinius ryšius bei įsitraukti į Europos mokslinių tyrimų erdvę. Tarptautinis bendradarbiavimas gali duoti gerų rezultatų, tam tikrą sinergetinį efektą. Tai gali žymiai prisidėti didinant Lietuvos mokslo tarptautiškumą ir veiksmingai prisidėti sprendžiant bendrus Europos mokslo plėtros uždavinius.

2010 m. Tarybos pirmininko pavaduotoja Rūta Marcinkevičienė Tarybos pavedimu kaip nacionalinė atstovė vyko į 11 komandiruočių. Didžiąją kelionių dalį – 6 išvykas – sudarė Europos mokslo fondo Nuolatinio humanitarinių mokslų komiteto renginiai: du kasmetiniai komiteto susirinkimai, vienas Strasbūre, kitas – Varšuvoje, trys išskirtiniai renginiai (Briuselyje, Vienoje ir Stambule) bei vienas Europos mokslo fondo finansuotas darbinis seminaras Bristolyje, į kurį Rūta Marcinkevičienė vyko kaip šio fondo atstovė.

Taryba dalyvauja ES šalių mokslo tarybų ir kitų analogiškų mokslą koordinuojančių organizacijų asociacijoje. Tarybos pirmininkas Eugenijus Butkus 2010 m. birželio 10-11 d. dalyvavo ES šalių mokslo tarybų pirmininkų susitikime Briugėje (Belgija). Pagrindinė diskusijų tema – Europos infrastruktūrų plėtros politika ir mokslo politikoje dalyvaujančių tarybų ir analogiškų institucijų vaidmuo formuluojant reikalavimus ir kriterijus kuriant nacionalines ir Europines tyrimų infrastruktūras. Pranešimus skaitė prof. Carlo Rizutto (ESFRI), prof. Michel Spiro (CERN), prof. Hamid Ait Abderrahim (MYRRHA, Belgijos branduolinių tyrimų centras), prof. Gunnel Gustafsson (NORDFORSK), kuriuose apibūdino egzistuojančios infrastruktūros ir jų funkcionavimo problemas. Pristatyta Belgijos, nedidelės šalies, patirtis plėtojant Europinio masto infrastruktūrą MYRRHA (*angl. Multipurpose hYbrid Research Reactor for High-tech Applications*) gali būti vertinga kuriant aukšto lygio mokslines infrastruktūras Lietuvoje. Kyla klausimas, ar galima nedidelėje šalyje turėti infrastruktūrą, kuri būtų svarbi plačiu mastu ir pritrauktų tyrėjus iš viso pasaulio, ar maža šalis gali išlaikyti ir plėtoti tokią infrastruktūrą. Iš esmės galima teigti – jei tyrimų infrastruktūra atliepia šiuolaikinius tyrimus, ir jei valstybė, išanalizavusi situaciją, investuoja lėšų į jos plėtrą, galima tikėtis, kad tokia infrastruktūra po tam tikro laiko bus naudinga ne tik mokslui, bet ir duos finansinę naudą. Visa tai aktualu Lietuvoje ES struktūrinės paramos lėšomis plėtojant mokslo infrastruktūrą slėnių ir Nacionalinėse kompleksinėse programose. Tačiau neretai ši infrastruktūra remiasi daugiau pačių iniciatorių prioritetais ir ne visada grindžiama mokslo lygiu bei kompetencija.

Tarybos mokslinė sekretorė Brigita Serafinavičiūtė 2010 m. lapkričio 15 d. dalyvavo Londone vykusiame ES šalių mokslo ir technologijų klausimais patariamųjų tarybų mokslinių sekretorių susitikime. Susitikimo dalyviai apsikeitė informacija apie jų šalyse vykstančius mokslo ir studijų sistemų pokyčius.

6. Institucijos veikla ir uždaviniai pagal specialiuosius pavedimus (Seimo nutarimus, valstybines programas ir pan.)

6.1. Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektai

Siekiant koordinuoti Tarybos vykdomus Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų projektus tarpusavyje, užtikrinti projektų veiklą dermę su Tarybos veikla ir efektyviai spręsti išskylančius klausimus, Tarybos valdybos 2010 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 7V-60 sudaryta ES projektų priežiūros grupė, kuriai pavesta vykdyti projektų veiklos ir finansinę stebėseną, vadovaujantis Tarybos valdybos 2010 m. kovo 1 d. nutarimu Nr. 7V-50 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos administruojamų ES struktūrinių fondų projektų vadovų ir finansininkų atsakomybės ir atskaitomybės“ bei kartu su projektų vykdymo grupėmis spręsti klausimus, susijusius su projektų įgyvendinimu.

6.1.1. Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)

Taryba 2009 m. spalio 8 d. pasirašė Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutartį Nr. MES-62/14P-332/SSS-942-1, pagal kurią Tarybai perduota teisė įgyvendinti Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“ (toliau – Visuotinės dotacijos priemonė). 2009 m. gruodžio 30 d. buvo paskelbtas konkursas teikti paraiškas pagal Visuotinės dotacijos priemonę.

Siekiant paspartinti lėšų pagal minėtą priemonę judėjimą, nuo 2010 m. balandžio Tarybai buvo suteiktas asignavimų valdytojo statusas. Atitinkamai buvo būtina pakeisti Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutarties nuostatas. Keičiant sutartį, 2010 m. buvo keičiami ir minėtos priemonės administravimui darantys įtaką teisės aktai – Visuotinių dotacijų taisyklės bei Projektų finansavimo ir administravimo taisyklės. Keičiantis minėtiems teisės aktams ir sutarčiai, Taryba buvo įpareigota atnaujinti minėtos priemonės administravimo tvarką reglamentuojančių vidaus procedūrų vadovą. Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutarties pakeitimuose nurodoma, kad Taryba sutartis su projektų vykdytojais turės teisę pasirašyti tik po to, kai su vadovaujančiąja institucija (LR finansų ministerija) bus suderintas atnaujintas procedūrų vadovas.

2010 m. atliktos 345 Visuotinės dotacijos priemonės projektų ekspertizės. Projektus vertino 52 ekspertai (41 iš užsienio, kiti – Lietuvos). Ekspertų darbui ir kelionės išlaidoms padengti panaudota 282 tūkst. Lt. Vertinimo procesas truko ilgiau nei planuota. Paraiškos buvo vertinamos ilgiau dėl nepakankamai išsamiai išanalizuotų išlaidų tinkamumo finansuoti pagal ES struktūrinių fondų reikalavimus taisyklių. Numatytas rezultatas taip pat nebuvo sėkmingai

pasiestas dėl procedūrų, susijusių su priemonės administravimu, derinimo ir būtinybės atnaujinti procedūrų aprašus, taip pat dėl priemonės įgyvendinimą sąlygojančios Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutarties keitimo.

2010 m. pagal Visuotinės dotacijos priemonę buvo numatyta paskirstyti 40 mln. Lt aukšto tarptautinio lygio projektams finansuoti. Įsakymas dėl finansavimo skyrimo pasirašytas 2011 m. sausio 24 d. Šiuo įsakymu finansavimas skirtas 33 aukšto tarptautinio lygio mokslininkų vykdomiems mokslinių tyrimų projektams įvairiose mokslų srityse. Vidutinė projektų trukmė – 3 metai. Vidutinis vienam projektui skiriamas finansavimas – 1,2 mln. Lt.

6.1.2. Techninė parama Visuotinės dotacijos įgyvendinimui

Tarybai pavestų funkcijų, įgyvendinant priemonę VP1-3.1-ŠMM-07-V „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (Visuotinė dotacija)“ vykdymas (toliau – Techninės paramos projektas) pradėtas vykdyti 2010 m. kovo 30 d., Tarybai ir VŠĮ Centrinei projektų valdymo agentūrai pasirašius Techninės paramos projekto finansavimo ir administravimo sutartį. Techninės paramos projekto tikslas – užtikrinti tinkamas finansines ir technines sąlygas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ priemonei VP1-3.1-ŠMM-07-V „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“ įgyvendinti. Techninės paramos projektui įgyvendinti 2010 m. paskirta 768 tūkst. Lt ES struktūrinių fondų paramos lėšų (įsisavinta – 598,8 tūkst. Lt).

Siekiant užtikrinti Visuotinės dotacijos priemonės valdymą ir įgyvendinimą, sudarytos palankios darbo ir darbo apmokėjimo sąlygos darbuotojams, atliekantiems funkcijas, susijusias su programinio konkursinio finansavimo įgyvendinimu, – sukurtos 8 darbo vietos, patobulintos šių darbuotojų profesinės žinios ir gebėjimai. Darbo vietų sukūrimui ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimo išlaidos – 21,6 tūkst. Lt, darbo užmokesčio ir su juo susijusios mokestinės išlaidos – 294 tūkst. Lt.

2011 m. asignavimai Techninės paramos projektui padidinti iki 877 tūkst. Lt. Visuotinės dotacijos priemonei tinkamai įgyvendinti padidintas darbuotojų etatų skaičius iki 10. Techninės paramos lėšų padidėjimas taip pat susijęs su Tarybai skirtais asignavimais veiksmų programų priemonių informavimui ir viešinimui (44 tūkst. Lt). Techninės paramos lėšų viešinimui ir informavimui paskirtis – informuoti pareiškėjus, projektų vykdytojus ir visuomenę apie struktūrinės paramos panaudojimą, šios paramos teikiamą naudą ir rezultatus.

6.1.3. Lituaniaistika

(VPI-3.1-ŠMM-02-V-01-001)

Projektas vykdomas pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“. Šis projektas, vykdomas nuo 2009 m., finansuojamas iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos biudžeto lėšų.

Projektu siekiama tobulinti socialinių ir humanitarinių mokslų tyrėjų kvalifikaciją ir kompetenciją, pildant informacinę ekspertų atrinktų lituanistikos publikacijų elektroninę bazę. Per 2010 m. įvertinti 2834 mokslo veikalai, bazė papildyta 6085 išsamiais įrašais. Siekiant projekto tikslo, 2010 m. surengti mokymai socialinių ir humanitarinių mokslų tyrėjams ir studentams. Mokymuose dalyvavo 103 mokslo ir studijų institucijų socialinių ir humanitarinių mokslų tyrėjai ir 78 studentai. Išplėsta bazės informacinė sistema.

6.1.4. Podoktorantūros (post doc) stažuočių įgyvendinimas Lietuvoje

(VPI-3.1-ŠMM-01-V-01-001)

Projektas vykdomas pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“.

Projekto tikslas – įgyvendinti podoktorantūros stažuočių sistemos plėtotę, įtraukiant į mokslinę veiklą universitetinių studijų trečiosios pakopos absolventus, sudaryti jiems sąlygas pradėti savarankiškus mokslinius tyrimus, pasirengti mokslinei pedagoginei karjerai. Projektas suteikia galimybes stažuotojams rengtis savarankiškam tiriamajam darbui, kelti savo mokslinę, pedagoginę ir akademinės vadybos kvalifikaciją. Stažuotojai gali inicijuoti savo tyrimų temas. Taip užtikrinama žmogiškųjų išteklių kompetencijos ir kvalifikacijos plėtra.

Kvietimas teikti paraiškas podoktorantūros stažuočių konkursui buvo paskelbtas 2010 m. vasarą. Pateiktos 133 paraiškos iš biomedicinos, fizinių, technologijos, humanitarinių bei socialinių mokslo sričių. Paraiškas dalyvauti konkurse pateikė Lietuvos, Baltarusijos, Bulgarijos, Meksikos bei Irano jaunieji mokslininkai. Konkurso būdu finansavimas paskirtas 50 stažuočių. Stažuočių trukmė – iki 2 metų. Vienai stažuotei kalendoriniais metais skiriama iki 82 tūkst. Lt. Daugiausiai stažuotojų Vilniaus universitete (19), Kauno technologijos universitete (6), Fizinių technologijų mokslų centre (5). Kitose mokslo ir studijų institucijose – po 1-3 stažuotojus.

6.1.5. Konkursinis trumpalaikių mokslininkų vizitų finansavimas

(VPI-3.1-ŠMM-01-V-02-001)

Projektas vykdomas pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“. 2009 m. lapkričio 16 d. pasirašyta finansavimo sutartis, kurioje numatyta projektą baigti iki 2011 m. lapkričio 16 d. Pakeistos projekto

pagrindinės veiklos – mokslininkų vizitų – įgyvendinimo sąlygos, todėl inicijuotas sutarties keitimas, ir projektas pratęstas iki 2012 m. rugsėjo mėn.

Projekto tikslai – stiprinti išvykusių ir užsienyje dirbančių mokslininkų ryšius su Lietuvos aukštosiomis mokyklomis, tyrimų institutais, kitomis mokslinius tyrimus atliekančioms įstaigomis ir įmonėmis, taip keliant jų atliekamų mokslinių tyrimų lygį; padėti pasirengti aukšto lygio užsienio mokslininkų pritraukimui į Lietuvą bei išvykusių iš jos mokslininkų reintegracijai, taip pat Lietuvos jauniems mokslininkams sudaryti sąlygas dalyvauti tarptautiniuose mokslo renginiuose. Lėšos skiriamos mokslininkų ir tyrėjų kelionės išlaidoms, dalyvio mokesčiui, apgyvendinimo ir kitoms su vizitu bei jų metu vykdoma veikla susijusioms išlaidoms padengti.

Atvykti mokslininkai ir tyrėjai galės šioms veikloms: dalyvauti doktorantūros procese (oponentas, recenzentas, komiteto narys, konsultantas) (vizito trukmė iki 4 d.); paskaitų ar seminarų ciklui (vizito trukmė iki 14 d.); moksliniam darbui (vizito trukmė iki 50 d.).

Mokslininkai ir tyrėjai galės išvykti dalyvauti tarptautiniuose mokslo renginiuose (vizito trukmė 5 d.).

Įgyvendinant projektą, parengta vizitų atvykstantiems ir išvykstantiems mokslininkams metodinė medžiaga, sukurta internetinė duomenų bazė bei elektroninė paraiškų teikimo sistema (EPPAS), taip pat interneto svetainė www.sugrizimai.lt, kuri veikia kaip portalas pareiškėjams naudotis duomenų baze bei EPPAS teikiant paraiškas, susipažįstant su konkursų eiga, o taip pat informavimo apie projektą kanalas plačiajai visuomenei. Išleista 1000 lankstinukų, kuriuose trumpai pristatomi vizitai ir galimybės pasinaudoti finansavimu.

6.1.6. Studentų mokslinės veiklos skatinimas

(VPI-3.1-ŠMM-01-V-01-002)

Projektas vykdomas pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“. Projektas finansuojamas iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos biudžeto lėšų.

Studentų mokslinės veiklos skatinimo projekto tikslas – skatinti akademinį jaunimą domėtis moksliniais tyrimais ir atskleisti mokslininko karjeros perspektyvas. Projektu suteikiama galimybė atlikti individualius tyrimus pasinaudojant pačia moderniausia mokslinių tyrimų įranga bei šiuolaikiniams tyrimams būtinais mokslinės literatūros ištekliais. Projektu siekiama skatinti akademinio jaunimo mobilumą tarp skirtingų mokslo ir studijų institucijų.

Tai trijų dalių projektas, kurį sudaro studentų mokslinė praktika, studentų moksliniai tyrimai semestro metu ir doktorantų vizitai į užsienio centrus. Studentų moksliniams darbams vadovauja aukščiausios kvalifikacijos Lietuvos mokslininkai ir tyrėjai. Projekte dalyvaujantiems studentams mokama nustatyto dydžio stipendija.

2010 m. Taryba, vykdydama projekto veiklas, įgyvendino 158 studentų mokslinės praktikos, atliekamos vasaros mėnesiais, projektus, kurių trukmė 2 mėnesiai. Projekte dalyvavo studentai iš Lietuvos bei ES aukštųjų mokyklų. Šios veiklos finansavimui panaudota 1039,64 tūkst. Lt. 2010 m. pavasario ir rudens semestrų metu buvo įvykdyti ir (arba) pradėti vykdyti atitinkamai 198 ir 199 studentų mokslinių tyrimų, vykdomų semestro metu laisvu nuo studijų laiku, projektai. Projektai vykdomi aukštosiose mokyklose bei mokslo institutuose (panaudota 950 tūkst. Lt). 2010 m. pirmą kartą pradėtas doktorantų stažuočių užsienio mokslo centruose projektas, kuriame dalyvavo 71 doktorantas (panaudota 1077,8 tūkst. Lt). Sukurta paramos doktorantų stažuotėms schema, pagal kurią konkurso būdu atrinkti brandžiausi doktorantų projektai. Dauguma stažuočių vyko ES aukštosiose mokyklose, taip pat doktorantai dirbo Jungtinėse Valstijose, Naujojoje Zelandijoje ir Australijoje. Stažuočių metu doktorantai užmezgė naujus bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir užsienio tyrėjų ryšius, o jų rezultatų pagrindu rengiamos publikacijos tarptautiniams mokslo leidiniams. 2010 m. įvyko studentų, dalyvavusių mokslinės praktikos ir studentų mokslinių tyrimų projektuose, konferencija, kurioje dalyvavo 100 dalyvių. Konferencijos medžiaga išleista atskiru leidiniu.

6.1.7. Programinio konkursinio (mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros projektų) finansavimo schemos rengimas ir įgyvendinimas – Lietuvos mokslo tarybos administracinių ir ekspertinių gebėjimų bei funkcijų, susijusių su programinio–konkursinio finansavimo modelio rengimu, stiprinimas

Projektas finansuojamas iš ES struktūrinių fondų ir Lietuvos biudžeto lėšų. 2009 m. gruodžio 23 d. pasirašyta projekto finansavimo ir administravimo sutartis.

Projekto tikslas – sukurti bei įgyvendinti efektyvų mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros projektų konkursinio finansavimo schemą. Projekto metu ketinama sukurti mokslinių tyrimų projektų paraiškų administravimo informacinę sistemą. Šiam tikslui pasiekti projektu siekiama atlikti 3 pagrindinius uždavinius: sustiprinti Tarybos narių gebėjimus mokslinių tyrimų projektų kokybinio vertinimo srityse ir padėti įsisavinti pagrindinius darbo principus ekspertų grupėse; sustiprinti Tarybos darbuotojų gebėjimus mokslinių tyrimų projektų administravimo srityje; sukurti kompiuterinę informacinę mokslinių tyrimų projektų administravimo sistemą, vienijančią visas Taryboje administruojamas mokslinių tyrimų finansavimo schemas.

2010 m. buvo įgyvendinamos projekto veiklos, susijusios su ekspertinių gebėjimų stiprinimu – Tarybos nariai dalyvavo mokslinių tyrimų projektų kokybinio vertinimo ekspertų grupių veikloje (mokslininkų grupių iniciatyva parengtų projektų bei Nacionalinių mokslo programų projektų ekspertinis vertinimas). Taip pat 2010 m. buvo padėti pamatai kompiuterinei

informacinei projektų administravimo sistemai – įkurta bei sustiprinta Tarybos informacinių technologijų bazė.

6.2. Tarptautiniai projektai

6.2.1. Šveicarijos Stipendijų fondas ir dvišalio bendradarbiavimo programą „Moksliniai tyrimai ir plėtra“

Taryba administruoja Lietuvai skirtą Šveicarijos Stipendijų fondą, kurio biudžetas 4 mln. Šveicarijos frankų (CHF). Šis fondas yra viena iš Lietuvos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos bendradarbiavimo programos, kuria siekiama sumažinti ekonominius ir socialinius skirtumus išsiplėtusioje Europos Sąjungoje, finansuojamų priemonių. Stipendijų fondas yra įgyvendinamas pagal naujų Europos Sąjungos valstybių narių ir Šveicarijos tyrėjų mainų programą (*Sciex-NMSch*). 2010 m. buvo paskelbtas pirmasis kvietimas teikti paraiškas; Lietuvos jaunieji mokslininkai pateikė 16 paraiškų. Įvertinus paraiškas, tinkamomis finansuoti pripažintos 3 doktorantų ir 3 podoktorantūros stažuotojų paraiškos. Jiems paskirta 530 tūkst. CHF parama. Taryba skleidė informaciją apie šį kvietimą ir organizavo gautų paraiškų vertinimą. Be to, Tarybos atstovai dalyvavo programos administratoriams skirtuose renginiuose Šveicarijoje. 2011 m. ši veikla bus tęsiama.

Taryba 2010 m. tęsė pasirengimą įgyvendinti Šveicarijos ir Lietuvos dvišalio bendradarbiavimo programą „Moksliniai tyrimai ir plėtra“. Taryba kaip programą įgyvendinančioji institucija atsakinga už kvietimo teikti paraiškas organizavimą ir viešinimą, kvietimo dokumentų parengimą ir aprobavimą Jungtiniame atrankos komitete, paraiškų surinkimą ir vertinimo proceso organizavimą bei sutarčių su pareiškėjais sudarymą ir projektų vykdymo priežiūrą. 2010 m. Taryba pradėjo rengti Gaires pareiškėjams bei organizavo pirmąjį programos atrankos komiteto posėdį, kurio metu buvo apsvarstyta dalis Gairių pareiškėjams. Programos biudžetas – 9,708 mln. CHF. Iš jų 8,532 mln. CHF bus skirta Jungtiniams mokslinių tyrimų projektams ir 1,176 mln. CHF – Institucinės partnerystės projektams. Lietuvos indėlis – 15 proc. (t. y. 1,456 mln. CHF). Siekiama 2011 m. užbaigti parengiamuosius darbus ir pradėti Lietuvos ir Šveicarijos dvišalio bendradarbiavimo programos „Moksliniai tyrimai ir plėtra“ įgyvendinimą.

6.2.2. Jungtinės Baltijos jūros mokslinių tyrimų programa BONUS

Jungtinės Baltijos jūros mokslinių tyrimų programos BONUS koordinavimas ir administravimas buvo perimtas iš MITA. Taryba nominavo atstovą į programos Valdymo komitetą, o 2010 m. gruodžio 8 d. prisijungė prie tarptautinės sutarties ir tapo visateise BONUS

EEIG (Europos ekonominių interesų grupė) nare. Tai įgalina ir užtikrina dalyvavimą tiesioginiame BONUS programos valdyme. Taip pat Taryba pasirašė BONUS bendraf finansavimo susitarimą, tuo užtikrindama 2007 m. skelbto BONUS Plus kvietimo laimėjusių projektų Lietuvos dalyvių finansavimo tęstinumą ir prisiimdama įsipareigojimus 2011 m. jį užbaigti.

2010 m. Taryba kartu su kitų Baltijos jūros šalių finansuojančiomis institucijomis aktyviai dalyvavo naujai kuriamos BONUS-169 programos Strateginio etapo, prasidėjusio 2010 m., veiklose bei renginiuose. Pradėta rengtis BONUS Plus kvietime laimėjusių projektų Lietuvos dalyvių finansavimui. Finansavimo tvarkos aprašas Taryboje patvirtintas 2011 m. sausio 17 d.

6.2.3. 7BP projektas „Mokslo politikos koordinavimas regionuose ir šalyse“ (TARGET)

Taryba su partneriais iš penkių šalių 2009 m. pradėjo įgyvendinti 7 Bendrosios programos (7BP) OMC–NET veiklos „Mokslo politikos koordinavimas regionuose ir šalyse“ (angl. santrumpa TARGET) projektą, kurį finansuoja Europos Komisija. Projekte dalyvauja penkios mokslo viešajam sektoriui atstovaujančios institucijos (Prancūzijos ekonomikos ir darbo ministerija, Slovėnijos TIA, Ispanijos XUNTA, Izraelio mokslo ministerijos mokslinių tyrimų taryba bei Lietuvos mokslo taryba), kurios tiesiogiai susijusios su mokslo politikos rengimu ir formavimu, bei trys tyrimus atliekančios institucijos (Jeruzalės Izraelio studijų institutas, Santjago de Kompostelos universiteto inovacijų, struktūrinių pokyčių ir plėtros grupė, bei Edinburgo universiteto mokslo technologijų ir inovacijų instituto *Innogen* grupė). Siekiama šių projekto tikslų – parengti ir praktiškai patikrinti viešojo sektoriaus mokslo politikos rekomendacijas ir priemonių komplektą formuojant ir įgyvendinant tikslingą MTEP politiką. Projekto objektu pasirinktas sparčiai besiplėtojantis biotechnologijų sektorius, kurio tyrimų rezultatai gali būti pritaikomi medicinoje ir kitose srityse. Projekte dalyvaujančios institucijos aptaria savo šalių institucijų mokslo struktūrą ir jų veiklas formuojant bei įgyvendinant mokslo politiką.

2010 m. užsienio ekspertai, atvykę į Lietuvą, analizavo biotechnologijų mokslinius tyrimus ir pramonės sektorių, susitiko su mokslininkais ir verslo atstovais, Švietimo ir mokslo bei Ūkio ministerijų atstovais. Parengta šio sektoriaus analizė. Ji pristatyta ir Lietuvoje.

6.2.4. Dalyvavimas ERA-NET programoje EuroNanoMed

2010 m. kovą buvo paskelbtas tarptautinis kvietimas teikti paraiškas pagal 7BP mokslinių tyrimų koordinavimo schemas ERA-NET projektą „EuroNanoMed“. Pasirašyta mokslinių tyrimų finansavimo sutartis pagal projekto I kvietimo rezultatus. Pagal šią sutartį projektui paskirta 225,387 tūkst. Lt.

6.2.5. Dalyvavimas ERA-NET programoje BiodivERsA2

2010 m. Taryba įsijungė į 7BP mokslinių tyrimų koordinavimo schemos antros kartos ERA-NET projektą BiodivERsA2. Tai 21 mokslinius tyrimus finansuojančių institucijų konsorciumas iš 15 Europos šalių. Konsorciumo tikslas – kiekvienais metais paskelbti kvietimą teikti paraiškas atlikti tarptautinius mokslinius biologinės įvairovės tyrimus.

2010 m. lapkritį paskelbtas antrasis kvietimas teikti paraiškas tarptautiniams projektams biologinės įvairovės bei ekosistemų funkcijų tyrimų tematika. Paraiškų teikimas numatytas iki 2011 m. vasario 17 d. Šiame kvietime gali dalyvauti ir Lietuvos mokslininkai. Iš viso kvietimui skirtas biudžetas – 11,1 mln. eurų.

6.2.6. Dalyvavimas LILAN projekte

Taryba suteikė galimybę Lietuvos organizacijoms dalyvauti LILAN „Šiaurės–Baltijos inovacijų įgyvendinimo laboratorijos: Šiaurės–Baltijos programos kūrimas“ (angl. *Nordic–Baltic Living Labs – the creation of a Nordic–Baltic programme*) mokslinių tyrimų programoje.

Kvietimas teikti paraiškas paskelbtas 2009 m. gruodį ir tęsėsi iki 2010 m. kovo 5 d. Gautos 25 reikalavimus atitinkančios paraiškos, iš kurių 2 buvo pateiktos Lietuvos institucijų, o kaip partnerės Lietuvos institucijos dalyvavo dar 8 projektuose. Po tarptautinio ekspertinio vertinimo 4 projektams buvo skirtas finansavimas, iš jų vieno projekto įgyvendinime kaip partneris dalyvauja Lietuvos institucija.

7. Ataskaitinio laikotarpio pradžioje institucijai paskirti biudžetiniai asignavimai (pagal valstybės biudžeto programas)

ASIGNAVIMŲ VALDYTOJO VALSTYBĖS BIUDŽETO IŠLAIDŲ ŠAMATOS VYKDYMAS PAGAL PATVIRTINTAS PROGRAMAS IR JŲ NEĮVYKDYMO PRIEŽASTYS

2010 m. gruodžio mėn. 31 d.

(tūkst. Lt)

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas, įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
1	2	3	4	5	6
01.101	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (Europos Sąjungos lėšos)	12000,00	0,00	- 12000,00	0,00

Programos neįvykdymo priežastys:

2009 m. spalio 8 d. LR švietimo ir mokslo ministerija, LR finansų ministerija ir Taryba pasirašė trišalę Visuotinės dotacijos finansavimo ir administravimo sutartį (Nr. MES-62/14P-3.32/3S-942-1). Sutartimi Taryba įsipareigojo iki 2013 m. konkursinio finansavimo būdu skirti paramą mokslinių tyrimų projektams, įgyvendinamiems pagal ES struktūrinės paramos priemonę Nr.VP1-3.1-ŠMM-07-V „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija). Programos trukmė: 2010–2015 m. Visuotinės dotacijos priemonės įgyvendinimui pagal trišalę sutartį, 2010–2013 m. laikotarpiui paskirta 120,234 tūkst. Lt. Pagal priemonę iki 2015 m. numatoma finansuoti ne mažiau kaip 200 aukšto tarptautinio lygio projektų. Programa 2010 m. nepradėta įgyvendinti, kadangi buvo keičiamos procedūros, aprašai ir taisyklės, reglamentuojančios priemonės ir (ar) programos lėšų panaudojimą. Taip pat užtruko pagal priemonę pateiktų paraiškų vertinimo procesas. Tik šiam procesui pasibaigus, galima pasirašyti finansavimo sutartis su mokslininkais ir mokslo ir studijų institucijomis bei pervesti lėšas.

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas, įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
1	2	3	4	5	6
01.301	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (valstybės biudžeto lėšos)	54141,00	50002,3	- 4138,70	92,40

Programos neįvykdymo priežastys:

Taryba konkurso būdu teikia finansinę paramą mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektams, vykdomiems pagal Nacionalines mokslo programas, plėtros programas, tarptautines sutartis ir susitarimus. Lėšos taip pat skiriamos mokslininkų iniciatyva vykdomiems projektams bei veikloms, numatytoms LR Mokslo ir studijų įstatyme: tyrėjų išvykoms, akademinėms asociacijoms, mokslo renginiams. Vykdydama konkursinių mokslinių tyrimų projektų finansavimą, Taryba asignavimus perveda nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams sutartiniams įsipareigojimams vykdyti. Programos 01 301 (funkcinė klasifikacija 9.7.1.1) 2010 m. sutaupyto asignavimų priežastys – vėliau paskelbti konkursai, kurie neleido mokslo ir studijų institucijoms panaudoti visos apimties paskirtus asignavimus. Dauguma 2010 m. finansuotų projektų prasidėjo III ar net IV ketvirtyje, todėl atitinkamai mažėjo mokslo ir studijų institucijų bei kitų subjektų projektams prašomų lėšų suma ir prisiimami įsipareigojimai.

Taip pat pažymėtina, kad užtruko trijų Nacionalinių mokslo programų (NMP) rengimas bei tvirtinimas. NMP „Ateities energetika“, „Lietuvos ekosistemos: klimato kaita ir žmogaus poveikis“ ir NMP „Lėtinės neinfekcinės ligos“ buvo patvirtintos švietimo ir mokslo ministro įsakymu tik 2010 m. birželio 19 d. Šių programų konkursai buvo paskelbti III ketvirtyje. Atitinkamai mažėjo ir mokslininkų bei mokslo ir studijų institucijų teikiamų projektų apimtys bei lėšų panaudojimas. Programos 01 301 (funkcinė klasifikacija 9.8.1.9) 2010 m. sutaupyto asignavimų priežastys – papildomi 5 etatai Tarybos Mokslo fondui buvo suteikti tik IV ketvirtyje (LR Seimo valdybos 2010 m. spalio 6 d. sprendimas Nr. SV-S-873). Atitinkamai buvo sutaupytas darbo užmokesčio fondas ir socialinio draudimo mokesčiai. Pagal kitus ekonominės klasifikacijos straipsnius sutaupymas susijęs ne tik su vėliau papildomai priimtais darbuotojais, bet ir su racionaliau bei taupiau įrengtomis darbo vietomis, aprūpinimu darbo priemonėmis, taip pat ekonomiškiau panaudotais resursais (ryšių, pašto ir kt. paslaugos).

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas, įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo proc.
1	2	3	4	5	6
01. 501	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (Techninės paramos iš Europos Sąjungos lėšos)	768,00	598,80	- 169,20	78,00

Programos neįvykdymo priežastys:

2010 m. Taryba pradėjo administruoti naują programą „Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (techninės paramos Europos Sąjungos lėšos)“. Programos tikslas – sudaryti palankias finansines ir technines sąlygas tinkamam Visuotinės dotacijos priemonės (programa 01 101) įgyvendinimo funkcijų ir procedūrų vykdymui užtikrinti.

Programa finansuojama ir administruojama pagal Tarybos ir VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros 2010 m. kovo 30 d. sudarytą projekto Nr. VP1-5.1-FM-01-V-02-001 sutartį „Lietuvos mokslo tarybai pavestų funkcijų, įgyvendinant priemonę VP1-3.1-ŠMM-07-V „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“. Pagal sutartį Projekto veiklų įgyvendinimo pradžia – 2010 m., pabaiga – 2015 m. gruodžio 31 d.

Skirtumo tarp patvirtintų ir panaudotų asignavimų priežastys yra sutaupymas, susijęs su projektų ekspertizių apmokėjimu (mažesnės nei planuota išlaidos ekspertų logistikai), mažesnėmis išlaidomis darbuotojų mokymams ir darbo vietų aprūpinimui darbo priemonėmis.

Programos kodas	Programos pavadinimas	Ataskaitinio laikotarpio planas, įskaitant patikslinimus	Įvykdymas (kasinės išlaidos)	Nuokrypis (4-3)	Įvykdymo %
1	2	3	4	5	6
	Iš viso	66909,00	50593,10	- 16315,90	75,60

8. Kitos institucijos lėšos (jei tokių yra)

2010 m. studentų mokslinės veiklos skatinimo projektui *Philip Moris* skyrė 61 tūkst. Lt, 2010 m. gruodžio 31 d. liko nepanaudota 4,5 tūkst. Lt.

9. Biudžetinių lėšų panaudojimas

PROGRAMOS 01.301 IŠLAIDŲ PASISKIRSTYMAS 2010 M. GRUODŽIO 31 D. PAGAL IŠLAIDŲ STRAIPSNIS

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Sąmata, tūkst. Lt	Panaudota, tūkst. Lt	Nepanaudota, tūkst. Lt	Įvykdyta, proc.
1.	Darbo užmokestis	1642	1289,7	352,3	78,5
2.	Socialinis draudimas	512,7	397,4	115,3	77,5
3.	Ryšiai	32,5	24,1	8,4	74,2
4.	Prekės	102,2	86,5	15,7	84,6
5.	Komandiruotės	123,1	100,5	22,6	81,6
6.	Kvalifikacija	20	20	0	100
7.	Apmokėjimas ekspertams	1600	1295,4	304,6	81
8.	Lėšos biudžetinėms įstaigoms	49000	46314	2686	94,5
9.	Išaitinės pašalpos	15	14,7	0,3	98
10.	Kitos paslaugos (30 str.)	993,5	362,4	631,1	36,5
11.	Ilgalaikis turtas	100	97,6	2,4	98
	Iš viso:	54141	50002,3	4138,7	92,4

10. Kitų lėšų panaudojimas

Nėra

11. Biudžetinių asignavimų ir kitų lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

2010 m. gruodžio 31 d. liko nepanaudota 4,5 tūkst. Lt lėšų, pervestų kaip parama iš kitų šaltinių. Biudžetinių lėšų likučio ataskaitinių metų pabaigoje nebuvo.

Tarybos pirmininkas

prof. Eugenijus Butkus

2010 m. vasario 25 d.